

НАЦІОНАЛЬНА АСОЦІАЦІЯ АДВОКАТІВ УКРАЇНИ

01021, м. Київ, Кловський узвіз, 7, літ. А., оф. 6, тел.: (044) 392-73-71, факс: (044) 392-73-70
info@unba.org.ua www.unba.org.ua

Генеральному прокурору України

Пшонці В.П.

вул. Різницька, 13/15,
м. Київ, 01011

Шановний Вікторе Павловичу!

Цим листом засвідчую Вам свою повагу та звертаюся із наступним.

Національна асоціація адвокатів України, яка об'єднує всіх адвокатів України, утворена з метою забезпечення реалізації завдань адвокатського самоврядування та, відповідно до Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», захищає професійні права адвокатів і забезпечує гарантії адвокатської діяльності.

Як Голова Національної асоціації адвокатів України, я неодноразово зверталась до Вас з листами щодо порушення професійних прав адвокатів, тиску на них та перешкоджання у здійсненні незалежної адвокатської діяльності, однак наслідки окремого реагування з боку Генеральної Прокуратури на реалізацію повноважень статті 121 Конституції України до цього часу невідомі.

Наразі, втручання та перешкоди у здійсненні адвокатської діяльності, зокрема з боку слідчих: перешкоджання використовувати передбачені КПК України засоби захисту та позбавлення права щодо реалізації процесуальних повноважень захисника, стали системою.

Статтею 23 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» передбачено, що професійні права, честь і гідність адвоката гарантуються та охороняються Конституцією України, цим Законом та іншими законами, зокрема, забороняються будь-які втручання і перешкоди здійсненню адвокатської діяльності; життя, здоров'я, честь і гідність адвоката та членів його сім'ї, їх майно перебувають під охороною держави, а посягання на них тягнуть відповідальність, передбачену законом. Органи державної влади, органи місцевого самоврядування, їх посадові і службові особи у відносинах з адвокатами зобов'язані дотримуватися

вимог Конституції України та законів України, Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року та протоколів до неї, згоду на обов'язковість яких надано Верховною Радою України, практики Європейського суду з прав людини.

Тому вимушена знову звернутись до Вас з проханням перевірити обставини та вжити відповідні заходи реагування щодо притягнення винних осіб до передбаченої законом відповідальності за порушення професійних прав адвокатів та перешкоджання у здійсненні незалежної адвокатської діяльності і повторно привести деякі відомості, про таке.

Наразі маємо інформацію про непоодинокі, що вже стають систематичними, випадки запрошень адвокатів для допиту, що є порушенням їх гарантій незалежної професійної діяльності.

Такі факти можна розцінити як бажання слідчих отримати відомості, які становлять адвокатську таємницю, як і їх бажання усунути захисника від виконання своїх професійних обов'язків щодо захисту.

Варто зазначити, що Кримінальний процесуальний кодекс України (пункт 8 ст. 40 КПК України) не уповноважує слідчого приймати процесуальні рішення про виклик на допит у якості свідка адвоката, а тому випадки таких запрошень і допитів є позбавленням адвокатів на реалізацію їх процесуальних прав захисників.

Прикладом таких незаконних викликів адвокатів, в якості свідків, є наступні:

1. Виклик адвоката – захисника Дюкеля О.К. для допиту у якості свідка старшим слідчим в особливо важливих справах Генеральної прокуратури України Бугаєнком С.В. у кримінальному провадженні № 4201300000000213 та у кримінальному провадженні № 4201300000000214.

Як вказує адвокат, своїми діями слідчий Бугаєнко С.В. перешкоджає йому, як захиснику певних громадян у кримінальному провадженні, з'ясувати обставини справи, які спростовують підозру його підзахисних. Крім того, слідчий, у порушення вимог ч. 3 ст. 47 КПК України, хоче отримати від нього, як захисника, відомості, які стали йому відомі у зв'язку з участю у кримінальному провадженні, без згоди підозрюваного.

2. Виклик адвоката – захисника Ганчева І.В. (м. Одеса) для допиту в якості свідка та проведення інших слідчих дій у кримінальному провадженні № 3201300000000001 за ознаками кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 205, ч. 3 ст. 212 КК України, старшим слідчим Головного слідчого управління фінансових розслідувань Міністерства

доходів і зборів Лисенко О.О. з приводу обставин його участі у якості захисника при допитах певних громадян. Адвокат запрошувався на 11.11.2013 р. о 12:00 за адресою: м. Київ, пл. Львівська, 8 в каб. 908.

3. Виклик адвоката – захисника Матяжової О.В. (м. Одеса) для допиту в якості свідка та проведення інших слідчих дій у кримінальному провадженні №3201300000000001, за ознаками кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 205, ч. 3 ст. 212 КК України старшим слідчим Головного слідчого управління фінансових розслідувань Міністерства доходів і зборів Лисенко О.О. з приводу обставин її участі у якості захисника при допиті громадянина. Адвокат (вагітна, про що повідомлено слідчого) запрошувалась на 11.11.2013 р. о 10:00 за адресою: м. Київ, пл. Львівська, 8 в каб. 908.

4. Виклик на допит адвоката Ветрова А.В. (Крим) начальником слідчого відділу Сімферопольського міського управління, підполковник міліції Сищенком Д.М., яким внесено до Єдиного реєстру досудових розслідувань заяву та відкрито кримінальне провадження, що є перешкоджанням виконання адвокатом Ветровим А.В. – секретарем Ради адвокатів АР Крим, своїх, передбачених Законом та рішенням ради адвокатів регіону, повноважень по складанню адміністративного протоколу за ознаками частини першої статті 212³ КУпАП, направленого у порядку статті 221 КУпАП до Центрального районного суду міста Сімферополя.

5. Порушення гарантій адвокатської діяльності адвоката Мамалиги А.В.

До цього часу невідома доля нашого звернення до Прокурора міста Києва щодо оголошення адвокату Мамалізі А.В. слідчим Дніпровського РУ ГУ МВС України у м. Києві Кастарновим Д.Б., в межах досудового розслідування №12013110040013038 про підозру у вчиненні злочину, передбаченого частиною першою статті 185 КК України, а також про обрання Дніпровським районним судом м. Києва запобіжного заходу у вигляді особистого зобов'язання.

Відомо, що у подальшому слідчий СВ Дніпровського РУ ГУ МВС України у м. Києві Кастарнов Д.Б., за погодженням з прокурором Дніпровського району м. Києва Батраком А.Г. звернувся до Дніпровського районного суду м. Києва із заявою про перегляд судового рішення за нововиявленими обставинами. У цій заяві слідчий просив скасувати ухвалу суду про обрання запобіжного заходу щодо Мамалиги А.В., мотивувавши це тим, що Мамалига Андрій Володимирович не являється тією особою, яка була затримана за підозрою у вчиненні злочину, передбаченого частиною першою статті 185 КК України у рамках досудового розслідування №12013110040013038. Вказана заява слідчого була задоволена судом 04 вересня 2013 року.

Вказане свідчить, що не встановивши реальну особу підозрюваного, допустили повідомлення про підозру особі, яка володіє статусом адвоката, чим було порушено вимоги статті 23 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність». Зокрема, орган та посадові особи, які застосували до адвоката запобіжний захід, зобов'язані були негайно повідомити про це відповідну раду адвокатів регіону. Крім того, повідомлення про підозру адвоката у вчиненні кримінального правопорушення може бути здійснене виключно Генеральним прокурором України, його заступником, прокурором Автономної Республіки Крим, області, міста Києва та міста Севастополя.

5. Порушення гарантій адвокатської діяльності адвоката Смалія В.М.

До цього часу залишається без належного реагування звернення Національної асоціації адвокатів України щодо неправомірних дій працівників 2-го МВМ Білоцерківського МВ ГУМВС у Київській області під час надання адвокатом Смалієм В.І. правової допомоги. Зокрема, адвокат Смалій В.М. посилався на те, що начальник зазначеного відділу міліції Григоренко А.І. протиправно, з застосуванням насильства, намагався забрати у нього документи та телефон, при цьому заподіяв йому тілесні ушкодження.

6. Порушення професійних прав та перешкоджання здійснення незалежної адвокатської діяльності адвоката Буглак В.В.

Слідчий СВ Київського РВ ПМУ УМВС України у Полтавській області Сипко Р.О., за повідомленням адвоката Буглак В.В., несвоєчасно інформував центр із надання правової допомоги, чим грубо порушив права особи на захист. З метою тиску на адвоката щодо обраної нею правової позиції захисту та специфічної помсти, слідчий вніс до ЄРДР за №12013180020002355 відомості за ознаками злочину, передбаченого ст. 386 КК України, повідомлення, що 11.10.2013 року відносно адвоката розпочате кримінальне провадження.

При цьому, слідчий знехтував приписами статті 23 Закону про те, що забороняється втручання у правову позицію адвоката.

7. Порушення професійних прав та перешкоджання здійснення незалежної адвокатської діяльності адвоката Башука О.

Адвокат Башук О. звернувся до НААУ і прохає сприяти у захисті та поновленні його професійних прав, порушених бездіяльністю працівників органів МВС.

Адвокат вказує, що під час надання ним правової допомоги в офісі клієнтів, п'ятьма невідомими чоловіками у цивільному його було побито, внаслідок чого він отримав легкі тілесні ушкодження. При цьому, вказані особи оглядали його документи, що складають адвокатське провадження, чим порушили встановлені Законом гарантії адвокатської діяльності.

Адвокат Башук О. посилається на внесення слідчим Мізюком А.В. до ЄРДС (№12012000030000026) відомостей про те, що «невідомою особою в невстановлений час в невстановленому місці було внесено неправдиві відомості до протоколу загальних зборів ОСББ «Лісова пісня» від 27.04.2012 року. Однак слідчому відомо, у тому числі із заяв самого адвоката Башука О., що даний протокол складено саме ним у процесі надання правової допомоги під час проведення загальних зборів ОСББ «Лісова пісня». Тому вважає внесення слідчим зазначених відомостей до ЄРДС стосовно «невідомої особи» намаганням використовувати формальні можливості щодо проведення негласних слідчих дій.

До цього часу адвокат Башук О. не має відповіді від Прокурора міста Києва, до якого 17.10.2013 року звернувся із заявою.

8. Порушення прав та гарантій адвокатської діяльності адвокатів Алексєєва С.О., Боярчука С.Г., Тараненка А.І., Діхтяренка О.М., Штоколова Є.А., Кірілової Д.О. при проведенні обшуку.

Національна асоціація адвокатів України повторно звертається з питання порушення прав та гарантій адвокатської діяльності названих адвокатів.

Відомо, що на підставі ухвали слідчого судді Ленінського районного суду міста Донецька Данилюк О.С. від 13 вересня 2013 року старшим слідчим в ОВС ГСУ МВС Смірноюю Е.Г., слідчим ГСУ МВС Гордієнко О.О., в.о. слідчого в ОВС ГСУ МВС Козловим Д.М., старшим слідчим СВ ЛВ «Козятин» Ковальчук А.Л. 20 вересня 2013 року проведено обшук у приміщенні ТОВ «Юридична компанія Алексєєв, Боярчуков та партнери».

Ухвала слідчого судді, яка відповідає вимогам частини другої статті 23 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», виконана органом досудового розслідування з порушенням приписів Закону, який вимагає присутності під час такого обшуку представника ради адвокатів регіону.

Для цього службова особа, яка проводить відповідну слідчу дію, повинна завчасно повідомити про це раду адвокатів регіону за місцем проведення такої процесуальної дії.

Законом заборонено вимагати від адвоката надання відомостей, що є адвокатською таємницею, тобто інформації, що стала відома адвокату про клієнта, питання, з яких клієнт звертався до адвоката, зміст порад, консультацій, роз'яснень адвоката, складені ним документи, інформації, яка зберігається на електронних носіях, та інші документи і відомості, одержані адвокатом при здійсненні адвокатської діяльності.

В порушення зазначених приписів Закону, Рада адвокатів міста Києва була повідомлена про проведення обшуку лише за 8 хвилин до його початку; представникам Ради адвокатів міста Києва не наданий для ознайомлення додаток до протокол обшуку, в якому зазначений весь перелік вилученого; як

з'ясовано, при обшуку вилучені документи та інформація, що зберігається на електронних носіях, одержана адвокатами під час здійснення адвокатської діяльності, і яка не стосується документів, зазначених в ухвалі слідчого судді, що є порушенням охоронюваних та гарантованих державою професійних прав адвоката (статті 22, 23 Закону).

Відповідні зауваження та заяви членів Ради адвокатів міста Києва Іванова І.О., Степ'юка В.С., Сердюк В.А., які приймали участь у цій слідчій дії, були проігноровані слідчими і не внесені до протоколу обшуку. У зв'язку з цим такі зауваження були внесені у протокол обшуку самими представниками Ради адвокатів міста Києва. Крім того, членом Ради адвокатів міста Києва Степ'юком В.С. викликано міліцію за телефоном 102 та зроблено заяву про вчинення відповідальними за обшук службовими особами кримінальних правопорушень, передбачених статтями 365 та 397 Кримінального кодексу України.

Вдруге просимо перевірити вказані обставини та вжити відповідні заходи реагування.

9. Порушення прав та гарантій адвокатської діяльності адвоката Благовідова В. К. при проведенні обшуку.

НААУ повторно звертається із проханням здійснити заходи реагування щодо слідчого судді Ленінського районного суду м. Севастополя Брикало Т.В., яка 26 червня 2013 року винесла ухвалу, задовільнивши клопотання старшого слідчого в ОВС УМВС України в м. Севастополі Ляшенка О.І. про проведення обшуку за місцем реєстрації адвоката **Благовідова В. К.**

При цьому суддею Брикало Т.В. порушені вимоги пункту 3 частини першої статті 23 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», відповідно до якого проведення стосовно адвоката оперативно-розшукових заходів чи слідчих дій, що можуть проводитися виключно з дозволу суду, здійснюється на підставі судового рішення, ухваленого за клопотанням Генерального прокурора України, його заступників, прокурора Автономної Республіки Крим, області, міста Києва та міста Севастополя. Таким чином, клопотання про проведення обшуку у помешканні адвоката мав право подавати виключно прокурор м. Севастополя, Генеральний прокурор України або його заступник, але ніяк не слідчий органів внутрішніх справ Ляшенко О.І.

Крім того, відповідно до частини другої статті 23 Закону, у разі проведення обшуку чи огляду житла, іншого володіння адвоката, приміщень, де він здійснює адвокатську діяльність, тимчасового доступу до речей і документів адвоката слідчий суддя, суд у своєму рішенні в обов'язковому порядку зазначає перелік речей, документів, що планується відшукати, виявити чи вилучити під час проведення слідчої дії чи застосування заходу забезпечення кримінального провадження, а також враховує вимоги пунктів 2-4 частини першої цієї статті.

Ці вимоги Закону суддею Брикало Т.В. недотримані при винесенні згаданої ухвали, чим порушені гарантії адвокатської діяльності.

10. Порушення прав та гарантій адвокатської діяльності адвоката Кошелі В.В. при проведенні обшуку.

На підставі ухвал суду від 06 червня 2013 року, винесених суддею Уліганинцем П.І., працівниками УБОЗ у Закарпатській області спільно з працівниками Свалявського РВ УМВС 07 червня 2013 року було проведено обшук належної члену Ради адвокатів України Кошелі В.В. квартири та адвокатського офісу, в якому здійснюють свою діяльність кілька адвокатів. Під час обшуку квартири вилучено належний сім'ї адвоката Кошелі В.В. (1977 р.н.) комп'ютер (з приватною та адвокатською інформацією), а під час обшуку офісу – комп'ютерну техніку, ксерокс, копії судових документів.

Суддею не забезпечено виконання вимог частини другої статті 23 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» у разі проведення обшуку чи огляду житла, іншого володіння адвоката, приміщень, де він здійснює адвокатську діяльність, тимчасового доступу до речей і документів адвоката слідчий суддя, суд у своєму рішенні в обов'язковому порядку зазначає перелік речей, документів, що планується відшукати, виявити чи вилучити під час проведення слідчої дії чи застосування заходу забезпечення кримінального провадження, а також враховує вимоги пунктів 2-4 частини першої цієї статті.

Тому був здійснений незаконний доступ до документів усіх адвокатів цього офісу, до їх інформації, яка зберігалась на електронних носіях та до інших відомостей, одержаних адвокатами при здійсненні адвокатської діяльності, що становлять адвокатську таємницю.

Таким чином, вилучення комп'ютерів та інших електронних носіїв у адвокатів є порушенням адвокатської таємниці, а отже й порушенням охоронюваних та гарантованих державою професійних прав адвоката.

11. Порушення прав та гарантій адвокатської діяльності адвоката Колесник Г.М. при проведенні обшуку.

Згідно повідомлення Голови Ради адвокатів Київської області Бойка П.А. представниками Комітету захисту професійних прав адвокатів Ради адвокатів Київської області було встановлено, що на першому поверсі адміністративної будівлі, розташованої за даною адресою, знаходиться Адвокатське бюро "Меч Феміди" (м. Київ, вул. Естонська, 120), входні двері до якого 13.11.2013 року, були зламані та розбите скло. У приміщенні були присутні сліди розгрому, а саме розкидані документи та книжки. Зі слів адвоката Колесник Г.М., яка орендує вказане приміщення для здійснення адвокатської діяльності, там було проведено обшук працівниками слідчого відділу прокуратури міста Києва за силової підтримки працівників СБУ.

В ході проведення обшуку, адвокат Колесник Г.М. до участі у проведенні обшуку допущена не була.

Рада адвокатів Київської області офіційного повідомлення про проведення обшуку в приміщенні адвоката не отримувала, на момент прибуття перелічених вище представників ради адвокатів обшук на першому поверсі в приміщенні робочого місця адвоката вже було проведено.

При цьому, адвокат Колесник Г.М. повідомила, що в її другому приміщенні, яке розташоване в підвальному приміщенні і яке вона орендує для здійснення адвокатської діяльності, також проводиться обшук.

Члени ради адвокатів, які пройшли до входу у приміщення, де здійснювався обшук, встановили, що вхід у дане приміщення заблоковано співробітниками СБУ. Після неодноразових спроб повідомити слідчого в ОВС другого слідчого відділу прокуратури м. Києва Протаса О.Б. про прибуття представників Ради адвокатів Київської області та їх намір бути присутніми під час проведення обшуку в приміщенні адвоката Колесник Г.М., а також після отримання постійних відмов від працівників СБУ та прокуратури м. Києва, представниками ради адвокатів було складено Акт про факт недопуску до проведення обшуку, який було підписано очевидцями даної події.

Таким чином, слідчим відділом прокуратури м. Києва під час проведення обшуку в приміщенні адвоката Колесник Г.М. за адресою: м. Київ, вул. Естонська, 120 були грубо порушені вимоги ст.22, 23 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» та Кримінального процесуального кодексу України.

Ні Раді адвокатів Київської області, ні НААУ невідомі правові підстави проведення обшуку в офісі адвоката Колесник Г.М., як і те, хто дав дозвіл на такий обшук.

Відповідно до ч. 2 ст. 23 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» у разі проведення обшуку чи огляду житла, іншого володіння адвоката, приміщень, де він здійснює адвокатську діяльність, тимчасового доступу до речей і документів адвоката слідчий суддя, суд у своєму рішенні в обов'язковому порядку зазначає перелік речей, документів, що планується відшукати, виявити чи вилучити під час проведення слідчої дії чи застосування заходу забезпечення кримінального провадження.

Невідомо чи взагалі є судове рішення – дозвіл слідчого судді щодо обшуку у приміщенні адвоката Колесник Г.М., за чиїм клопотанням воно ухвалене, і чи внесено таке клопотання належною, у розумінні вимог статті 23 Закону, особою.

При здійсненні обшуку порушені гарантії адвокатської діяльності передбачені частиною другою статті 23 Закону, що під час проведення обшуку чи огляду житла, іншого володіння адвоката, приміщень, де він здійснює адвокатську діяльність, тимчасового доступу до речей і документів адвоката має бути присутній представник ради адвокатів регіону за місцем проведення такої процесуальної дії.

Представники ради адвокатів регіону не тільки, всупереч вимог Закону, не були завчасно повідомлені про обшук у приміщенні адвоката, але

і не були допущені до такої процесуальної дії після того, як прибули на місце проведення обшуку, що є неприпустимим.

Прикладом уникнення розгляду звернень Голови Національної асоціації адвокатів України, бездіяльності та фактичної відмови у здійсненні заходів відповідного реагування щодо захисту прав адвокатів та гарантій їх професійної діяльності є лист старшого прокурора Третього відділу процесуального керівництва досудовим розслідуванням і підтримання державного обвинувачення Генеральної прокуратури України М. Березіна від 11.11.2013 року № 04-/1-13, який розглянувши звернення НААУ до Генерального прокурора України (лист від 28.10.2013 року № 1462/0/2-13) щодо численних порушень прав адвокатів, не відреагував належним чином, а лише рекомендував самостійно оскаржувати рішення, дії чи бездіяльність слідчих і прокурорів до місцевого суду.

Також, прикладом встановленої бездіяльності посадових осіб органів прокуратури щодо захисту прав адвокатів та гарантій їх професійної діяльності є ухвала слідчого судді Шевченківського районного суду міста Києва від 27 листопада 2013 року, якою за скаргою представника Ради адвокатів Київської області Грубського А.В. визнано бездіяльність прокурора щодо невнесення ним до Єдиного реєстру досудових розслідувань відомостей про кримінальне правопорушення, пов'язане із незаконним обшуком у приміщенні, де здійснювала свою адвокатську діяльність адвокат Колеснік Г.М. Цією ж ухвалою слідчий суддя зобов'язав прокурора внести такі відомості до Єдиного реєстру досудових розслідувань.

Враховуючи наведене, прошу вжити усі передбачені Конституцією та Законами України заходи реагування і впливу, у зв'язку з порушеннями встановлених Законом гарантій адвокатської діяльності, професійних прав адвокатів та перешкоджанням у здійсненні незалежної адвокатської діяльності.

Додаток: на 167 арк.

З повагою,

**Голова Національної асоціації адвокатів України,
Голова Ради адвокатів України**

Л.П. Ізовітова